

Öt svájci képzőművész közös kiállítása nyílik meg ma este a somorjai zsinagógában

Kommunikáció életről, halálról

Evelina Cajacob és az agyagfigurákat készítő Urs Blum

Somogyi Tibor felvétele

A téma közös, ám mindenki a maga saját, külön alkotásával vall a kommunikációról. A művészek két hettel ezelőtt érkeztek Somorjára – Liliane Csuka kivételével, aki valamivel korábban jött, hogy előkészíthesse pozsonyi, a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumban látható kiállítását is. Ő egyébként az egyetlen, aki rendszeresen visszajáró vendég az At Home Galleryben, a többiek most először járnak Somorján. A kiállítás az At Home Gallery és a dieHasena nevű svájci képzőművészeti társulás közös projektje. A társulással Kiss Csabáék három éve, Liliane közvetítésével vették fel a kapcsolatot, és szeretnék, ha a jövőben az együttműködés „kétirányúvá” fejlődne, vagyis nem csupán a zsinagógában mutatkoznának be svájci művészek, hanem szlovákiai képzőművészek is kiállítási lehetőséget kapnának Svájcban.

Ezek a tervek, a jelen azonban a ma nyíló kiállítás, amelynek koncepcióját Liliane Csuka így fogalmazta meg: „Valamennyien kommunikáció kialakításán dolgozunk. Vagy az itt élő emberekkel, vagy a környezettel, a természettel.” Ott jártunkkor a művészek még javában alkottak. Urs Blum kis, férfi és női alakokat formázó agyagfiguráit készítette, amelyekből pontosan százat akar elhelyezni a zsinagóga falain belül és kívül. Az arctalan apró figurák különböző karaktereket képviselnek, és amint a svájci képzőművész-ötös egyetlen férfitagja elmondta, kisebb-nagyobb, egymás közt kommunikáló csoportokat szeretne kialakítani belőlük. A zsinagóga falának kívülről nekitámasztott, „kinnrekedt” figurákat pedig – reményei szerint – elmossa majd az eső. Kommunikáció az elmúlásról (is)...

Eveline Cajacob sem járt még Somorján, Szlovákiában azonban nem ez az első látogatása. Pár éve a nagyszombati Ján Koniarik Galériában volt kiállítása. A zsinagógában most grafikáit állítja ki, mert úgy érzi, ezek révén tudja a leginkább átadni azokat a benyomásokat, amelyek a kéthetes itt-tartózkodása során érték. Liliane Csuka a két hét folyamán a képzőművészet iránt érdeklődő fiataloknak vezetett workshopot, s közös munkájuk eredményét helyezi el a zsinagógában. Újságpapírral dolgoztak, Liliane munkáinak egyik fő alapanyagával, amelyet a fiatalok sajátos, egyedi, színes „névjeggyé”, személyiségük egyfajta „lennyomatává” alakítottak át a lélekben ma is fiatal művész vezetésével. Sundari Grünenfelder a zsinagóga falain kívülre tervezte természetes anyagokból készített installációját, amelybe az itteni emberek életéről szerzett benyomásait is szeretné beleszőni. Sundari somorjai élményei margójára megjegyezte: meglepte őt, mennyire keveset mosolyognak nálunk az emberek, és hogy nem nyitnak azonnal az idegenek felé. „Mintha itt az emberek szégyenlősek lennének, vagy több időre lenne szükségük, hogy feloldódjanak” – mondta. Azt is elárulta, sokfelé utazott a világban, járt Ázsiában, Dél-Amerikában, és mindenhol otthon érezte magát. Nálunk volt először olyan érzése, hogy idegennek számít. Stéphanie Pichonnet-t fiatal kora ellenére olyan nagy alaptémával foglalkozik alkotásaiban, mint az élet és a halál. Stephanie nem csupán képzőművész, hanem zenész is, és Somorján egy zenés performanszt készít. Evelinához hasonlóan azokat a benyomásokat próbálja hang és látvány segítségével megfogalmazni, amelyek itt érték. Stephanie számára a somorjai projekt azért is nagy élmény, mert szavai szerint most először került közelebbi kapcsolatba a zsidó kultúrával. Performanszának zenei alapja a környéken feljátszott emberi hangokból, zajokból, zörejekből állt össze. A fiatal képzőművész ezek révén próbálja majd életre kelteni a Somorján készített két furcsa csontváz(vagy halál?)madarát. Bizonyára érdekes és izgalmas tapasztalat lesz a svájci képzőművészek számára az is, milyen kommunikációra készítetik majd alkotásaik a közönséget.